ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (tretia rozšírená komora)
zo 14. apríla 2005 *

Vo veci T-141/03,

Sniace, SA, so sídlom v Madride (Španielsko), v zastúpení: J. Baró Fuentes, advokát,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: N. Díaz Abad, splnomocnená zástupkyňa, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

* Jazyk konania: španielčina.

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Santaolalla Gadea a J. Buendía Sierra, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie 2003/284/ES z 11. decembra 2002 týkajúceho sa štátnej pomoci poskytnutej Španielskom v prospech Sniace, SA (Ú. v. ES L 108, 2003, s. 35),

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
(tretia rozšírená komora),

v zložení: predseda komory J. Azizi, sudcovia M. Jaeger, F. Dehousse, E. Cremona a O. Czúcz,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. septembra 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkový stav, konanie a návrhy účastníkov konania

1 Sniace, SA, je spoločnosťou so sídlom v Madride (Španielsko) a jej priemyselné prevádzky, ako aj riadiaca administratíva sa nachádzajú v Torrelavega v Kantábrii (Španielsko). Podniká v oblastiach lesného hospodárstva a výroby papiera, syntetických vlákien a odvodených chemických produktov. Od roku 1992 do roku 1996 bolo Sniace uložené zastavenie platieb. V rámci reštrukturalizačného plánu schváleného dotknutými stranami roku 1996 podnik dohodol s veriteľmi nový plán splácania svojich dlhov.

2 Za týchto okolností Caja de Ahorros de Santander y Cantabria (ďalej len „Caja Cantabria"), nezisková úverová inštitúcia, ktorá má právnu formu súkromnej nadácie, sa rozhodla vo februári 1998 poskytnúť Sniace úver vo výške 12 020 242 eur na osem rokov.

3 Ide o úver podmienený účasťou na zisku, ktorý bude splatný až na konci doby, na ktorú bol poskytnutý a ktorý je v prípade úpadku podniku až v nižšej triede nasledujúcej po riadnych pohľadávkach, ale má prednosť pred nárokmi akcionárov. Úroková sadzba sa skladá z pevnej zložky vo výške 2 % z istiny, ktorá má byť splatená, splatnej štvrťročne, a pohyblivej zložky, ktorá závisí od zisku podniku, ktorý sa vypočíta na konci každého finančného roka. Tento úver je vymeniteľný za akcie alebo dlhopisy, ktorých výnos závisí od zisku emitenta, ak sa tak strany rozhodnú.

4 Po sťažnosti od konkurenta Sniace vyzvala Komisia listom z 13. marca 1998 španielske orgány, aby jej poskytli informácie o tomto úvere. Keďže považovala poskytnuté informácie za nedostatočné, rozhodla sa začať postup stanovený v článku 88 ods. 2 ES a vyzvala dotknuté osoby, aby predložili svoje pripomienky k predmetnej pomoci (Ú. v. ES C 162, 2000, s. 15). Na záver tohto postupu Komisia prijala rozhodnutie 2003/284/ES z 11. decembra 2002 o štátnej pomoci poskytnutej Španielskom v prospech Sniace, SA [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 108, 2003, s. 35, ďalej len „napadnuté rozhodnutie").

5 Toto rozhodnutie, ktorého adresátom je Španielske kráľovstvo a ktoré bolo oznámené Sniace 14. februára 2003, v článku 1 uvádza:

„Štátna pomoc, ktorú Španielsko poskytlo Sniace, je v maximálnej výške 7 388 258 eur zlučiteľná so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 [písm.] c) Zmluvy." [*neoficiálny preklad*]

6 Sniace 14. apríla 2003 podala túto žalobu, v ktorej navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— určil, že žaloba je prípustná,

— zrušil článok 1 napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej stanovuje, že Španielsko jej poskytlo štátnu pomoc v maximálnej výške 7 388 258 eur,

— subsidiárne potvrdil článok 1 napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej stanovuje, že štátna pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom,

— uložil Komisii doložiť do spisu prípravné administratívne dokumenty, na ktorých sa zakladá napadnuté rozhodnutie, a ostatné administratívne dokumenty týkajúce sa politiky Komisie voči španielskym sporiteľniam,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

7 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— určil, že žaloba je neprípustná,

— subsidiárne zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

8 Podaním podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 7. augusta 2003 požiadalo Španielske kráľovstvo o vstup do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov žalobkyne. Uznesením z 15. septembra 2003 predseda tretej komory Súdu prvého stupňa tomuto návrhu vyhovel.

9 Vo svojom vyjadrení vedľajšieho účastníka konania podanom 28. októbra 2003 Španielske kráľovstvo navrhlo, aby Súd prvého stupňa:

— vyhovel žalobe,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

Právny stav

Tvrdenia účastníkov konania

10 Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe, bez toho, aby formálne vzniesla námietku neprípustnosti, vážne spochybňuje skutočnosť, že by žalobkyňa mala priamy záujem na podaní tejto žaloby.

11 Komisia uvádza, že žaloba uvedená v článku 230 ES môže byť podaná iba proti aktu, ktorý má negatívne účinky voči danému subjektu. Za takéto rozhodnutie sa nemôže považovať rozhodnutie o nepodmienenom povolení pomoci. V každom prípade, žalobkyňa vôbec nepreukázala, že rozhodnutie konkrétne a účinne ovplyvnilo jej právne postavenie.

12 Žalobkyňa uvádza, že Komisia urobila, hoci iba neformálnym spôsobom, samostatné podanie týkajúce sa neprípustnosti žaloby v zmysle článku 114 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa. Navrhuje, aby Súd prvého stupňa určil, že tento návrh nie je prípustný z dôvodu nedostatku formy.

13 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia sa dopustila pochybenia, keď kvalifikovala predmetný úver ako štátnu pomoc. Táto kvalifikácia je podľa nej takej povahy, že môže konkrétne a účinne ovplyvniť jej právne postavenie.

14 Podľa žalobkyne totiž považovanie opatrenia za štátnu pomoc, potvrdenie jej protiprávneho poskytnutia a uznanie jej spôsobilosti narušiť hospodársku súťaž predstavuje pre ňu riziko, že tretie osoby, ktorých sa pomoc týka, dajú návrh na súd Spoločenstva o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čo by mohlo napokon viesť k rozhodnutiu o nezlučiteľnosti a takisto k povinnosti vrátiť neoprávnene poskytnutú pomoc.

15 Podľa žalobkyne tretia osoba, ktorej sa pomoc týka, by mohla dokonca napadnúť napadnuté rozhodnutie pre španielskymi súdmi s cieľom určiť absolútnu neplatnosť aktu poskytnutia úveru, keďže tento by bol poskytnutý v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES.

16 Okrem toho, podľa žalobkyne, skutočnosť, že Komisia kvalifikovala Caja Cantabria ako verejnoprávny podnik, mení postavenie žalobkyne voči tejto inštitúcii a podmieňuje do budúcnosti povahu obchodných vzťahov s touto úverovou inštitúciou.

17 Žalobkyňa takisto tvrdí, že utrpela konkrétnu a finančnú škodu, ktorá bude vyčíslená neskôr, od začiatku správneho konania, kvôli ktorému musela vyčleniť ľudské, finančné a technické zdroje, tak interné ako aj externé, ktoré zvyčajne nie sú potrebné v rámci normálnej činnosti podniku.

18 Okrem toho, podnik utrpel morálnu škodu vyplývajúcu zo straty dôvery svojich spoločníkov, akcionárov, dodávateľov a klientov z dôvodu prebiehajúceho správneho konania.

19 Španielske kráľovstvo sa nevyjadrilo k otázke prípustnosti žaloby.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

20 Predbežne je potrebné uviesť, že Komisia nenamietala neprípustnosť podľa článku 114 rokovacieho poriadku. Tento článok stanovuje v odseku 1, že „ak niektorý účastník konania žiada, aby Súd prvého stupňa rozhodol o neprípustnosti... pred prejednaním veci samej, musí tak urobiť formou samostatného podania". Nevyžaduje teda, aby daný účastník konania namietal neprípustnosť formou samostatného podania.

21 Komisii teda stačilo v jej vyjadrení k žalobe vysloviť pred prejednaním veci samej vážne pochybnosti o prípustnosti tejto žaloby a ponechať na posúdenie Súdu prvého stupňa možnosť jej vyhlásenia za neprípustnú. Nie je teda potrebné rozhodnúť o prípustnosti ani dôvodnosti samostatného podania v zmysle článku 114 rokovacieho poriadku, podľa postupu stanoveného týmto článkom.

22 V každom prípade, Súd prvého stupňa môže kedykoľvek podľa článku 113 rokovacieho poriadku i bez návrhu posúdiť, či neexistuje prekážka konania z dôvodu verejného záujmu, ako aj nedostatok záujmu na konaní.

23 Treba uviesť, že touto žalobou žalobkyňa bez toho, aby namietala proti vyhláseniu o zlučiteľnosti obsiahnutému vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia alebo vyhláseniu o začatí formálneho postupu skúmania, uvádza, že rozhodnutie má voči nej nepriaznivé účinky v rozsahu, v akom určilo, že predmetné opatrenie je štátnou pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

24 V tomto smere Súd prvého stupňa v oblasti koncentrácií už rozhodol, že samotná skutočnosť, že rozhodnutie vyhlasuje koncentráciu za zlučiteľnú so spoločným trhom, a preto nemá v zásade negatívne účinky pre účastníkov koncentrácie, nezbavuje Súd prvého stupňa povinnosti preskúmať, či namietané zistenia uvedené v odôvodnení majú také záväzné právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť ich záujmy (rozsudok Súdu prvého stupňa z 22. marca 2000, Coca-Cola/Komisia, T-125/97 a T-127/97, Zb. s. II-1733, bod 79).

25 V rámci skúmania prípustnosti tejto žaloby je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou prípustná iba v prípade, že žalobca má záujem na vyhlásení neplatnosti napadnutého aktu (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. septembra 1995, Antillean Rice Mills a i./Komisia, T-480/93 a T-483/93, Zb. s. II-2305, bod 59; z 25. marca 1999, Gencor/Komisia, T-102/96, Zb. s. II-753, bod 40, a z 30. januára 2002, Nuove Industrie Molisane/Komisia, T-212/00, Zb. s. II-347, bod 33). Tento záujem musí existovať a byť aktuálny (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 1992, NBV a NVB/Komisia, T-138/89, Zb. s. II-2181, bod 33) a posudzuje sa ku dňu, keď bola podaná žaloba (rozsudok Súdneho dvora zo 16. decembra 1963, Forges de Clabecq/Vysoký úrad, 14/63, Zb. s. 719, 748, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. apríla 2001, Torre a i./Komisia, T-159/98, Zb. VS s. I-A-83 a II-395, bod 28).

26 Je potrebné dodať, že ak sa záujem, ktorého sa domáha žalobkyňa, týka budúcej právnej situácie, žalobkyňa musí preukázať, že dosah na túto situáciu sa zdá byť už istým. Preto sa teda žalobkyňa nemôže odvolávať na budúce a neisté situácie na odôvodnenie svojho záujmu na zrušení napadnutého aktu (rozsudok NBV a NVB/Komisia, už citovaný v bode 25 vyššie, bod 33).

27 Je však potrebné uviesť, že žalobkyňa nepreukázala, že by mala v deň, keď podala žalobu, existujúci a aktuálny záujem na zrušení napadnutého aktu, keďže tento bez akýchkoľvek podmienok alebo časových obmedzení schvaľuje predmetné opatrenie v prospech žalobkyne.

28 V prvom rade žalobkyňa vôbec nepreukázala, že by riziko súdneho konania bolo v tomto prípade existujúce a aktuálne v zmysle judikatúry.

29 Iste, preskúmavací postup Komisie sa začal po sťažnosti konkurenta žalobkyne bez toho, aby o tom bola upovedomená španielska vláda. Tretie osoby, ako konkurent Sniace, ktorý bol autorom sťažnosti Komisii, sa teda mohli odvolávať na priamy účinok článku 88 ods. 3 poslednej vety ES pred vnútroštátnymi súdmi, aby bolo danému členskému štátu uložené vymáhať protiprávne poskytnutú pomoc (pozri rozsudok Súdneho dvora z 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i., C-354/90, Zb. s. I-5505, body 14 až 17).

30 Žalobkyňa však neuviedla, že by prebiehali súdne konania na základe článku 88 ods. 3 poslednej vety ES na španielskych súdoch. Vo svojich podaniach sa obmedzila na čisto hypotetické tvrdenie, že takéto konania by mohli vzniknúť.

31 Je potrebné pripomenúť, že podľa judikatúry je na žalobkyni, aby predložila dôkaz o svojom záujme na konaní, ktorý predstavuje podstatnú a prvú podmienku každého návrhu na začatie konania (uznesenie predsedu druhej komory Súdneho dvora z 31. júla 1989, S./Komisia, C-206/89 R, Zb. s. 2841, bod 8).

32 V druhom rade, údajné účinky kvalifikácie štátnej pomoci na vzťahy žalobkyne s predmetnou úverovou inštitúciou musia byť považované za budúce, hypotetické a neisté.

33 Naopak, ako tvrdí žalobkyňa, skutočnosť, že Komisia v danom prípade kvalifikovala Caja Cantabria ako verejnoprávny podnik, nezakladá povinnosť oznámiť Komisii v budúcnosti akékoľvek opatrenie, ktoré táto úverová inštitúcia vykoná v prospech žalobkyne.

34 Na jednej strane, všetky výhody poskytnuté verejnoprávnym podnikom nepredstavujú nevyhnutne štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

35 Na strane druhej, pri posúdení zákonnosti prípadných opatrení, ktoré schváli v budúcnosti Caja Cantabria, by sa Komisia nemohla v žiadnom prípade opierať iba o dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí. Komisia by musela vykonať nové hodnotenie vzhľadom na okolnosti vyskytujúce sa v čase tohto neskoršieho preskúmania.

36 Okrem toho, oznamovacia povinnosť, ktorú majú členské štáty, sa týka štátnej pomoci. Z toho vyplýva, že je na členských štátoch, aby v každom jednotlivom prípade posúdili, či dané opatrenie predstavuje štátnu pomoc alebo nie, a následne podľa toho konali. Podmienky, za ktorých by bolo oznámenie takéhoto opatrenia

prijatého týmto verejnoprávnym podnikom povinné sa môžu meniť. Teda, akákoľvek zmena, ktorá by neskôr nastala vo vzťahu k postaveniu predmetného verejného podniku a ktorá by viedla k tomu, že už nebude takto kvalifikovaný, by mohla zmeniť kvalifikáciu prijatých opatrení, čím by zanikla oznamovacia povinnosť Komisii vo vzťahu k týmto opatreniam.

37 Žalobkyňa teda nesprávne uvádza, že považovanie Caja Cantabria za verejný podnik mení jej postavenie voči tejto inštitúcii a podmieňuje do budúcnosti povahu jej obchodných vzťahov s touto inštitúciou.

38 V poslednom rade, ani finančná ujma, ani morálna ujma, ktoré vyplývajú podľa žalobkyne zo správneho konania, nemôžu byť spájané s kvalifikáciou štátnej pomoci vykonanou v napadnutom rozhodnutí.

39 Napokon je potrebné uviesť, že žalobkyňa sa správne odvoláva na svoje právo na účinnú súdnu ochranu. Je totiž potrebné pripomenúť, že Európske spoločenstvo je právnym spoločenstvom, v ktorom jeho inštitúcie podliehajú kontrole súladu ich aktov so zmluvou a všeobecnými právnymi zásadami, ktorých súčasťou sú základné práva. Jednotlivci preto musia mať možnosť účinnej súdnej ochrany práv, ktoré im vyplývajú z právneho poriadku Spoločenstva, pričom právo na takúto ochranu je súčasťou všeobecných právnych zásad, ktoré vyplývajú zo spoločných ústavných zvyklostí členských štátov. Toto právo je takisto uvedené v článkoch 6 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (rozsudky Súdneho dvora z 15. mája 1986, Johnston, 222/84, Zb. s. 1651, bod 18; z 27. novembra 2001, Komisia/Rakúsko, C-424/99, Zb. s. I-9285, bod 45, a z 25. júla 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Rada, C-50/00 P, Zb. s. I-6677, body 38 a 39).

40 Treba však zdôrazniť, že hoci napriek uplynutému času od napadnutého rozhodnutia a vyhláseniu o zlučiteľnosti, ktoré obsahuje, môžu byť pred vnútroštátnymi súdmi ešte začaté súdne konania, žalobkyňa vôbec nie je zbavená účinnej súdnej

ochrany. V skutočnosti sa na jednej strane môže oprieť o všetky ochranné prostriedky vyplývajúce z vnútroštátneho práva, aby namietala proti vráteniu pomoci. Na druhej strane, keďže táto žaloba bude vyhlásená za neprípustnú, nič nebráni tomu, aby žalobkyňa navrhla vnútroštátnemu súdu v rámci konania pred vnútroštátnym súdom podať prejudiciálnu otázku podľa článku 234 ES s cieľom posúdiť platnosť rozhodnutia v rozsahu, v akom určilo, že predmetné opatrenie je štátnou pomocou (rozsudok Súdneho dvora z 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, Zb. s. I-833, body 17 a 18, pokiaľ ide o všeobecne platné akty, pozri rozsudok Unión de Pequeños Agricultores/Rada, už citovaný v bode 39 vyššie, bod 40 a rozsudok Súdneho dvora z 1. apríla 2004, Komisia/Jégo-Quéré, C-263/02 P, Zb. s. I-3425, body 30 až 35).

41 Z vyššie uvedených úvah ako celku vyplýva, že žalobkyňa nepreukázala svoj existujúci a aktuálny záujem na konaní. Je preto potrebné vyhlásiť žalobu za neprípustnú.

O trovách

42 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v tomto stupni v súlade s návrhom žalovanej.

43 Podľa článku 87 ods. 4 rokovacieho poriadku členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastník, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

Súd prvého stupňa (tretia rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta ako neprípustná.**

2. **Žalobkyňa je povinná nahradiť trovy konania.**

3. **Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Azizi Jaeger Dehousse

Cremona Czúcz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. apríla 2005.

Tajomník Predseda komory

H. Jung J. Azizi